

Beslutsläge stora projekt

I denna bilaga redovisas beskrivning, beslutsläge, status m.m. för trafikkontorets stora projekt samt investeringsprogram. Som regel redovisas enbart projekt och program med beslut i nämnd samt en total utgift om 50 mnkr eller mer. För vissa prioriterade områden görs undantag till denna regel.

Bilagan är uppdelad i följande kategorier:

1. Genomförandeprojekt
2. Planeringsprojekt
3. Reinvesteringsprogram
4. Särskilda satsningar.

Innehåll

Genomförandeprojekt.....	3
Bergbanan i Skärholmen	4
Förstärknings- och cykelåtgärder längs Södermälärstrand.....	5
Gångtunnel Solvalla-Annedal	6
Kungsgatan Konstruktionsförstärkning, Sträckan Sveavägen-Norrlandsgatan	7
Norra Danviksbron, renovering.....	8
Omdaning av Vasagatan.....	9
Upprustning av Östermalmstorg.....	10
Planeringsprojekt.....	11
Gestaltning av Stigbergsparken	12
Klarastrandsleden, renovering.....	13
Liljeholmsbroarna, större åtgärder	14
Klaratunneln, renovering konstruktion och installationer	15
Cykel, Södra Götgatan	16
Tegelbacken, omgestaltning	17
Västerbron, större åtgärder	18
Vasabron, större åtgärder	19
Sergels torg, ny beläggning.....	20
Reinvesteringsprogram.....	21
Reinvesteringsprogram för belysning.....	22
Reinvesteringsprogram för gatuytor med tillhörande anordningar	23
Reinvesteringsprogram för gatuträd	24
Reinvesteringsprogram för mindre konstruktionsåtgärder avseende broar, tunnlar och övriga byggnadsverk	25
Reinvesteringsprogram för tekniska installationer i broar, tunnlar och mindre anläggningar	26
Reinvesteringsprogram för trafiksignaler och andra elektriska anordningar	27
Särskilda satsningar.....	28
Energibesparande armaturbyten	29
Hastighetsplanen, trafiksäkerhetsåtgärder	30
Program för trygghetsbelysning	32

Genomförandeprojekt

Bergbanan i Skärholmen

År 2014-2025

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Bergbanan i Skärholmen har, sedan den stod färdig 2001, omfattats av tekniska problem som medför upphov till olika typer av driftavbrott. Förutom de olägenheter detta innebär för trafikanterna medför det stora kostnader för staden för reparationer och ersättningstrafik med buss.</p> <p>Under hösten 2014 genomförde kontoret en genomgripande utredning av bergbanan. Utredningen visade att banan har så många konstruktiva fel att en acceptabel driftsäkerhet inte med säkerhet uppnås ens efter en mycket omfattande renovering.</p> <p>Syfte Projektet syfte är att bygga en ny bergbana i samma läge som den nuvarande samt att den nya anläggningen uppfyller fastställda krav på driftsäkerhet, funktion, trygghet och tillgänglighet.</p> <p>Åtgärd Åtgärd i form av uppförande av ny bergbana.</p> <p>Förutsättningar En ny bergbana i samma läge som befintlig. Kapaciteten för den nya bergbanan ska vara 30 personer, restid om 90 sekunder och vara i drift dagligen klockan 05-24. Under byggtiden kommer bergbanan ersättas med busstrafik.</p>	<p>Uppstart av projektering till färdiga bygghandlingar och handlingar för bygglov, servituts- och genomförandeavtal pågår.</p> <hr/> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Nedanstående tidsuppskattningar bygger på att kommunfullmäktige fastställer trafiknämndens reviderade genomförandebeslut under våren 2023.</p> <p>Projektering, vår och sommar 2023.</p> <p>Bygglov, servitutsavtal, genomförandeavtal och upphandling av entreprenör, hösten 2023.</p> <p>Entreprenadarbeten, 2024-2025.</p>
<p>Beslutsläge</p> <p>Reviderat genomförandebeslut om 135 mnkr fattades i trafiknämnden i mars 2023.</p> <p>Beslutet behöver fastställas av kommunfullmäktige.</p>	<p>Risker & avvikelser</p> <p>Begränsad marknad för bergbanor i Sverige kan innebära risk för höga anbudssummor.</p> <p>Prisökningar och tidsförskjutningar pga. omvärldsläget.</p>

Förstärknings- och cykelåtgärder längs Södermälärstrand

År 2012-2025

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund I cykelplanen är cykelpendlingsstråk längs Söder Mälärstrand mellan Pårsundsbron och Reimersholmsbron prioriterat (prio 2) att åtgärda.</p> <p>Vid geotekniska undersökningar längs sträckan framkom att stabilitetsförhållandena var dåliga, vilket kräver att säkerheten mot skred höjs oavsett om ny cykelbana byggs. Kontorets tidigare förslag innebar att en del av sträckan skulle förstärkas genom pålning och lättfyllning vilket kräver tillstånd för vattenverksamhet. Länsstyrelsens tidigare beslut om vattenverksamhet överklagades våren 2018. I en dom från Mark- och miljödomstolen har beslutet upphävts och ärendet blivit återremitterat till Länsstyrelsen. Ett nytt förslag till förstärkning av området har tagits fram under 2020 och redovisades för Trafiknämnden 2021-05-27.</p> <p>Syfte Det huvudsakliga syftet är att förstärka marken samt att bredda gångbana och cykelbana samt separera gångtrafikanter och cyklister på sträckan mellan Reimersholmsbron och Pårsundsbron.</p> <p>Åtgärd Förstärkning av marken samt förbättring av gång- och cykelstråket längs med Söder Mälärstrand.</p> <p>Förutsättningar Längs Söder Mälärstrand finns idag en gång- och cykelförbindelse av varierande standard. På sträckan uppstår ständigt konflikter mellan gående och cyklister. Vissa cyklister väljer att istället cykla i körbanan i blandtrafik. Pårsundsbacken är en av kopplingarna mellan Söder Mälärstrand och Långholmsgatan, vilka båda är stora cykelstråk. Området längs Pårsundet har idag låga säkerhetsnivåer mot stabilitetsbrott. Projektet har dialog med viktiga intressenter som stadsmuseet, Södermalms stadsdelsförvaltning och den lokala båtklubben på platsen m.fl.</p>	<p>Behovet av markförstärkning med hänsyn till skredrisken kvarstår. Markens rörelser mäts kontinuerligt.</p> <p>Förslag till åtgärd har tagits fram med målsättningen att den känsliga kulturmiljön med strandlinjen, de många träden (särskilt strandträden) samt den lokala båtverksamheten ska bevaras.</p> <p>Reviderad systemhandling har levererats i januari 2023.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Ett nytt förslag till förstärkning av marken samt förbättring av cykelstråket har tagits fram med målsättningen att den känsliga kulturmiljön med strandlinjen, de många träden och särskilt strandträden samt den unika båtverksamheten bevaras. Förslaget har redovisats för Trafiknämnden 2021-05-27, som godkände redovisningen. Intern förankring av det nya förslaget har gjorts med stadsdelsförvaltningen och de lokala båtklubbarna har informerats om förslaget av roteln. Det fortsatta arbetet ska ske i fortsatt god dialog och samklang med båtklubbarna.</p> <p>Befintligt genomförandebeslut behöver revideras, vilket planeras ske under kv. 2 2023. Beslutet behöver sedan fastställas av kommunfullmäktige.</p> <p>Om beslut tas senast i trafiknämnden i juni 2023, och fastställande i kommunfullmäktige inte dröjer allt för länge, är det möjligt att påbörja byggnationen 2024 med färdigställande 2025.</p> <p>Det förutsätter dock att entreprenaden löper på utan betydande störningar.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Inriktningsbeslut fattat av Trafik- och renhållningsnämnden 2013-02-07.</p> <p>Reviderat inriktningsbeslut fattat av Trafiknämnden 2016-10-20 till en utgift om 115 mnkr. Projekt inkluderade då även förstärkningsåtgärder.</p> <p>Genomförandebeslutet fattat 2017-06-15 i trafiknämnden och 2018-02-19 i kommunfullmäktige till en utgift om 130 mnkr.</p>	<p>Länsstyrelsens tillstånd för vattenverksamhet har överklagats. Därför har Länsstyrelsen 2018-07-11 fattat beslut om att överlämna ärendet vidare till Mark- och miljödomstolen för avgörande (mål M 4495-18).</p> <p>Tillståndet för vattenverksamhet har upphävts av domstol och ärendet återremitterades till Länsstyrelsen. Staden saknar därför tillstånd att utföra arbeten som påverkar vattendrag</p>

Gångtunnel Solvalla-Annedal

År 2016-2023

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund I samband med utbyggnaden av tvärbanans Kistagren planeras en ny koppling i form av en gångtunnel under Ulvsundavägen mellan Annedals bostadsområde och Solvalla, som ansluter vid den kommande hållplatsen för tvärbanan.</p> <p>Syfte En koppling från Annedal till planerad tvärbanehallplats vid Solvalla.</p> <p>Åtgärd En gångtunnel under Ulvsundavägen och ett gångstråk genom Solvalla koloniområde samt ramp och trappa upp i Annedal.</p> <p>Förutsättningar Projektet är beroende av Trafikförvaltningen utbyggnad av etapp Solvalla för den nya Tvärbanan. Utförande samordnas i tid med Trafikförvaltningen.</p>	<p>Entreprenadarbetena påbörjades i februari 2021.</p> <p>Under 2021 färdigställdes de flesta konstruktions- och ledningsarbetena.</p> <p>Under våren 2022 har markarbeten för stråket färdigställts och större delen av ytan på Solvallasidan om Ulvsundavägen har lämnats över till trafikförvaltningens entreprenör.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Kvarstående arbeten med belysning i tunneln har utförts under vintern 2022/2023.</p> <p>Tunnelmynningen på Annedalsidan kommer tillfälligt att stängas av i avvaktan på att tunneln beräknas öppna 2024 i samband med tvärbanans trafikstart.</p> <p>Samordning sker med trafikförvaltningen om anslutningsarbeten som ska utföras när tvärbanehallplats Solvalla färdigställs.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Utredningsbeslut togs i trafiknämnden 2016-02-04.</p> <p>Inriktningsbeslut togs 2017-04-06 till en beräknad total utgift om 75 mnkr.</p> <p>Genomförandebeslut togs i trafiknämnden 2019-05-23 till en utgift om 94 mnkr. Beslut om detaljplan och genomförandeval med Trafikförvaltningen ingick i samma ärende.</p> <p>Genomförandebeslut har fastställts av kommunfullmäktige.</p>	<p>Trafikförvaltningens pågående entreprenad med tvärbanan är försenad och trafikstart är planerad till år 2024, vilket gör att tunneln inte kan öppnas förrän trafikförvaltningens arbeten på plats är färdigställda.</p>

Kungsgatan Konstruktionsförstärkning, Sträckan Sveavägen-Norrlandsgatan

År 2018-2025

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Trafikkontoret har sedan 2008 planerat åtgärder på Kungsgatan avseende nytt tätskikt och förstärkning av en konstruktion från tidigare delen av 1910-talet. Åtgärderna är föranledda av att fuktisoleringen har blivit så spröd att den spricker med läckage som följd. Läckaget medför i sin tur att balkkorrosionen på grund av rost går allt snabbare. Konstruktionen utsätts idag för stora trafiklaster från bland annat stombussarna. Materialprovning och beräkningar visar att belastningarna idag överskrider det som formellt tillåts. Risk finns för nedsättning av bärligheten.</p> <p>Syfte Syftet med projektet är att säkerställa bärligheten hos berörd konstruktion under mark och för att stoppa pågående nedbrytning. I samband med detta utförs smärre åtgärder i gatumiljön för att förbättra förutsättningarna för fotgängare.</p> <p>Åtgärd Projektet omfattar förstärkning av konstruktionen i gatan samt byte av tätskikt på Kungsgatan, mellan Sveavägen och Norrlandsgatan. Smärre åtgärder i gatumiljön utförs för att förbättra förutsättningarna för fotgängare.</p> <p>Förutsättningar Eftersom arbetena kommer att innebära omfattande schakt i Kungsgatan samordnas dessa med övriga åtgärder i området och andra kommande projekt i city för att säkerställa en acceptabel framkomlighet för trafik genom city under projektet.</p>	<p>Entreprenaden startades i två deletapper i månadsskiftet februari-mars i år.</p> <p>Etableringen har under februari-månad satts upp på Oxtorgsgatan.</p> <hr/> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Entreprenaden planeras att pågå till sommaren 2025.</p> <p>Arbetet utförs i etapper.</p>
<p>Beslutsläge</p> <p>Trafiknämnden fattade 2018-12-10 ett utredningsbeslut för projektet om 3 mnkr, den totala investeringsutgiften bedömdes till ca 150 mnkr.</p> <p>Inriktningsbeslut om 15 mnkr togs i trafiknämnden 2019-11-14. Den totala projektbudgeten bedömdes till 250-270 mnkr.</p> <p>Genomförandebeslut för projektet togs i trafiknämnden 2021-08-26 och fastställdes i kommunfullmäktige 2021-11-29. Den totala projektbudgeten är bedömd till 300 mnkr.</p>	<p>Risker & avvikelser</p> <p>Risker som har identifierats i projektet är:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sekretessklassad information kan hamna hos obehöriga. - Svårigheter att hitta en tillfredsställande lösning för trafiken på gatan under byggtiden.

Norra Danviksbron, renovering

År 2012-2026

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Norra Danviksbron är uppförd som en kombinerad gatu- och järnvägsbro över Danvikskanalen. Bron byggdes mellan åren 1917-1922. Bron trafikerades fram till avstängningen av Saltsjöbanan, bussar och taxi från och till Nacka – Värmdö. Den öppnas för fartyg och båtar som kräver seglingsfri höjd mer än tolv meter. Bron har förvaltas gemensamt av staden med 59 procent och Region Stockholm (SLL)/Trafikförvaltningen med 41 procent. Bron har i ett flertal utredningar under den senaste tjugoårsperioden dömts ut.</p> <p>Syfte Projektet avser att hitta en gestaltningsmässig och ekonomisk fördelaktig lösning/renovering, med syfte att förlänga brons livslängd och samtidigt beakta brons kulturmiljövärde.</p> <p>Åtgärd Befintlig stålkonstruktion och vissa delar av befintlig betongkonstruktionerna kommer att rivas och ersättas med ny. Vissa befintliga detaljer på bron kommer att behållas för att bevara brons karaktär. Vägprofilen över bron kommer att justeras något för att ge en mer komfortabel lösning för kollektivtrafiken. Vissa åtgärder kan påverka Södra Danviksbron då de har delade system. Kajen som belastas av bron kan påverkas. I projektet ingår även att utföra trygghetsskapande åtgärder.</p> <p>Förutsättningar Planeringsförutsättningen för totalrenoveringen är att det ska genomföras under den tid Slussen byggs om och då Saltsjöbanan inte är i drift mellan sträckan Henriksdal-Slussen. Arbetet kommer också att samordnas med andra trafikomläggningar inom spår-, väg- och sjötrafik.</p>	<p>Genomförandeavtal där ägarandelarna har ändrats till 50/50 är granskat och godkänt av båda projektorganisationerna.</p> <p>Bygghandlingsprojektering påbörjades i mars 2022.</p> <p>Rivningsentreprenad är tilldelad. Entreprenadstart är planerad till slutet av juli i år.</p> <p>Planering för separation av styrning för norra och södra bron är påbörjad.</p> <p>Bygghandlingen för uppbyggnad av nya bron ska levereras för granskning i slutet av maj i år. Planering av upphandling av broentreprenaden har påbörjats.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Eventuellt krävs ett reviderat genomförandebeslut under hösten 2023 då ny framtagen kalkyl visar på ökade entreprenadutgifter.</p> <p>Byggstart av huvudentreprenaden är beräknat till sommaren 2024. Upphandling av denna pågår mellan oktober 2023 och februari 2024.</p> <p>Byggtiden beräknas till ca 2,5 år.</p> <p>Idrifttagning av bron ska ske i november 2026 i samband med Saltsjöbanans öppnande av station Slussen.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Ett utredningsbeslut fattades i trafiknämnden 2015-09-24.</p> <p>Efter en större översyn av gestaltningen togs ett reviderat utredningsbeslut 2017-12-14.</p> <p>Inriktningsbeslut fattades i trafiknämnden 2019-11-14.</p> <p>Genomförandebeslut fattades i trafiknämnden 2021-12-16. Trafiknämndens andel av projektets bruttoutgift beräknades till 285 mnkr. Projektet har även en inkomst på 25 mnkr för projekteringskostnader från Region Stockholm. Genomförandebeslutet fastställdes av kommunfullmäktige 2022-02-21.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uppdaterad kalkyl, framtagen i januari 2023, har påvisat en ökad entreprenadutgift bl.a. i samband med prisökningar och inflation, men även då tekniska svårigheter med grundläggningen uppdagats, som innebär behov av ytterligare åtgärder som pålning, spontning och bergförankring. Projektet har även ökade utgifter i form av hyra till privat markägare för tillträde till arbetsplatsen. - Risk för leveransen av bygghandling gällande kvalitet/tid i de fall tekniska svårigheter tillkommer i sent skede.

Omdaning av Vasagatan

År 2018-2022

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Projektet omfattar Vasagatan, Norra Bantorget, Östra Järnvägsgatan och Vasaplan. Dessa gator ingår i ett cykelpendlingsstråk som förbinder Tegelbacken med Torsgatan, och är en central länk i det regionala cykelvägnätet. Cykelinfrastrukturen är bristfällig och det finns också brister kring trafiksäkerhet, otillräckliga gångytor, belysning och gestaltning.</p> <p>Syfte Öka framkomligheten och trafiksäkerheten för cykeltrafiken genom sammanhängande cykelbanor med bra standard, tydlig separering mellan gång- och cykeltrafiken samt styrning av trafiksignalerna anpassad till cykeltrafiken.</p> <p>Öka attraktiviteten och tryggheten för gående genom breddade gångbanor, markvärme, förbättrad belysning och fler träd.</p> <p>Åtgärd Vasagatan, Norra Bantorget, Östra Järnvägsgatan och Vasaplan får sammanhängande nya och breddade cykelbanor. Vasagatan rustas upp med breddade gångbanor, nya träd-planteringar, markvärme, nya ytskikt, ledningsarbeten för Ellevio och Svoa samt ny belysning.</p> <p>Förutsättningar Ett avtal om delfinansiering av upprustningen träffades 2017 med tolv fastighetsägare och tomträtthavare längs Vasagatan. Kontoret har också träffat två stadsmiljöavtal 2017 och 2018 med Trafikverket som ger en intäkt till projektet. Avtal för markvärme är under upprättande.</p>	<p>Samtliga etapper är färdigställda. Slutbesiktning genomfördes den 20:e juni och invigningen den 25:e augusti 2022.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Återstående aktiviteter Enkätundersökningar och slutredovisning. Montage och framtagande av 2 historiska skyltar. Åtgärdande B anmärkning portsten Gamla Brogatan.</p> <p>Arbete med slutredovisning.</p> <p>Tidplan</p> <ul style="list-style-type: none"> - Åtgärdande av besiktningsanmärkningar under vår/sommar 2023. - Slutredovisning under hösten 2023. - Komplettering av trafiksignal vid uppfart till centralbron (Söderkopplet) för att öka säkerheten för cyklister. Utförs sommar/ höst 2023. - Besiktningsanmärkning. Omsättning portsten vid korsning Gamla Brogatan/ Vasagatan. Utförs sommar/höst 2023.
<p>Beslutsläge</p> <p>Genomförandebeslut togs i kommunfullmäktige 2017-09-04 till en utgift om 160 mnkr. Reviderat genomförandebeslut fattades av trafiknämnden 2019-06-13 till en utgift om 290 mnkr.</p> <p>För att säkerhetsställa kostnadsutvecklingen i projektet genomfördes ny upphandling av markentreprenör för huvuddel nr 2 (HD2) under vår och sommar 2020. Avtalsformen ändrades från samverkansentreprenad till entreprenad med fast pris. Ny markentreprenör för HD2 antogs i juli 2020.</p>	<p>Risker & avvikelser</p> <p>I dagsläget inga återstående risker eller avvikelser av betydande karaktär.</p>

Upprustning av Östermalmstorg

År 2018-2025

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Östermalmstorg har en lång tradition som salutorg med liv och rörelse, intensiv aktivitet och genomfartstrafik. Torget har de senaste åren varit utsatt för en rad olika byggprojekt, bl.a. i samband med renoveringen av Östermalms saluhall, då en tillfällig paviljong uppfördes på torget, och nu senast p.g.a. trafikförvaltningens tätskiktsbyte mot tunnelbanans biljetthall. Torget behöver återställas till ett vackert och funktionellt stadstorg, anpassat för stadens behov.</p> <p>Syfte Projektet syftar till att återställa, rusta upp och tillgänglighetsanpassa Östermalmstorg, så att det med respekt för platsens historia kan bli ett trevligt, tryggt och trivsamt torg och en attraktiv mötesplats för alla.</p> <p>Åtgärd Trafikytorna tonas ned och torget förses med en ny, ljus och slät stenbeläggning med inslag av gamla granithällar, och av smågatsten. Befintliga träd får renoverade växtbäddar, och nya träd planteras i rymliga kar under mark. Blommande buskar och perenner planteras i urnor. Torget förses med nya möbler, ny och återförd konst, och ny belysning med vackra och funktionella armaturer. Säkerheten höjs genom krocksäkra pollare och andra hinder. Även en del av Storgatan får ny beläggning, nya träd och ny belysning.</p> <p>Förutsättningar På torget står idag en grillkiosk som drivs av en enskild näringsidkare. Kiosken är inte historiskt sanktionerad av staden, utan står kvar trots att byggnaden idag saknar tillstånd. Beslutad utformning utgår ifrån att kiosken rivs eller flyttas för att möjliggöra en sammanhängande omdaning av torget. Stadens nya trädmål har lett till omarbetning så att fler av de stora kastanjerna i södra delen av torget bevaras. Efter önskemål från polismyndigheten har förslaget kompletterats med fler och kraftigare påkörningshinder. Under genomförandet krävs god framkomlighet för busstrafik och varutransporter, samt kontinuerlig åtkomst till entréer och garagedrifter.</p>	<p>Kontoret har sedan genomförandebeslut i trafiknämnden fortsatt arbetet med detaljprojektering av bygghandlingar, med mål om ett färdigt förfrågningsunderlag i maj 2023.</p> <p>Trafikförvaltningen har i januari 2023 slutfört sina arbeten och torget har återlämnats till trafikkontoret. Torget har fått en tillfällig beläggning av grus, med gångar av asfalt, för att kunna snöröjas och hållas i gott skick så att det kan användas av allmänheten i väntan på slutlig upprustning. Torget kommer att förses med tillfällig vår- och sommarmöblering genom Levande Stockholm-projektet.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Då kommunfullmäktige fastställt trafiknämndens beslut om genomförande kan Stockholm Konst påbörja upphandling av konstprojektet.</p> <p>Leverans av granskningshandling FU sker i mitten av april och granskning pågår till 10 maj. Ny kalkyl tas fram i maj för kontroll av budget. Byggstart beräknas ske under hösten 2023. Byggtiden beräknas till 20-22 månader.</p> <p>Parallellt med projektets aktiviteter behöver trafikkontoret komma överens med grillkioskägaren hur avveckling ska ske. Detta arbete sker huvudsakligen utanför projektet, men kan komma att påverka tid och innehåll. Även frågan om framtida restaurangbyggnad kräver en parallell process i nära samverkan mellan stadens berörda förvaltningar.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Trafiknämnden tog den 16 december 2021 beslut om inriktning för projektet, med en uppskattad budget på 115 mnkr. I beslutet ingick även att genomföra dialog med allmänheten.</p> <p>Den 20 december 2022 fattade trafiknämnden beslut om genomförande, till en budget om 135 mnkr. Ökningen beror främst på kraftigt höjda prisnivåer men även på ökad kostnad för säkerhet, för belysning, omprojektering och projektledning. Beslutet fastställdes av kommunfullmäktige i april 2023.</p>	<p>Identifierade risker är främst relaterade till tidplan och budget. Tidplan och ekonomi är beroende av politiska beslut, av grillkioskens hantering, samt av marknadsläge och andra förutsättningar för upphandling.</p>

Planeringsprojekt

Gestaltning av Stigbergsparken

2021-2028

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund</p> <p>Den nya tunnelbanan mot Nacka och Söderort grenar sig vid station Sofia som skall ligga med uppgång i Stigbergsparken. På grund av tekniska skäl måste stationen placeras mitt i parken. Denna placering innebär en stor påverkan på platsen då den, för att underlätta trafikanternas tillgänglighet till stationen, till stora delar måste göras om till en hårdgjord yta.</p> <p>Enligt Genomförandavtalet mellan staden och Förvaltning för Utbyggd Tunnelbana (FUT) ansvarar FUT för att återställa tillfälligt nyttjade ytor och anläggningar till den standard och med de funktioner som förelåg innan arbetena på platsen påbörjades om inte Parterna kommer överens om något annat. Ett återställande till ursprunglig standard är inte aktuellt. Då platsen utgör ett offentligt stadsrum ser trafikkontoret att staden är bäst lämpad att hålla i arbetet med utformningen och anläggandet av den nya platsen. Kontoret tar därför över ansvaret för återställandet. För detta får kontoret 16 mnkr i ersättning från FUT.</p> <p>Syfte</p> <p>Syfte med omdaningen är att skapa en gestaltad helhet med ett tydligt samspel mellan stationsbyggnad, torg och park. Den nya platsen ska ge möjlighet till såväl rekreation, vistelse som kommunikation.</p> <p>Åtgärd</p> <p>Stigbergsparkens delar föreslås få olika karaktär. Mot väster, i anslutning till entrén till tunnelbanan skapas ett parktorg med fritt placerade träd och förhöjda planteringar. Mot öster finns inga entréer och byggnaden bäddas åt detta håll in av gröna terrasser. Ett stort antal befintliga träd sparas.</p> <p>Förutsättningar</p> <p>Idag har FUT en etablering i Stigbergsparken för utbyggnaden av tunnelbanan samt stationen. När FUT är färdiga med sina arbeten på platsen, enligt tidplanen 2027, så kan arbetet med att återställa parken påbörjas.</p>	<p>Arbete med framtagande av systemhandling pågår. Systemhandling kommer att levereras juni 2023.</p> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Enligt plan kommer systemhandlingsprojektering att genomföras under 2022-2023. Därefter planeras genomförandebeslut till år 2024.</p> <p>Bygghandlingsprojektering och upphandling av entreprenör sker under 2025-2026.</p> <p>Preliminärt kommer byggstart ske år 2027 med invigning av parken år 2028.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Inriktningsbeslut fattades av trafikinämnden i september 2021. I inriktningsbeslutet beräknades utgifter om 5 mnkr för arbetet fram till genomförandebeslut.</p> <p>Projektets totala uppgift beräknas till 40-50 mnkr. Projektet har även en inkomst från FUT om ca 16 mnkr, vilket motsvarar vad det skulle kosta att återställa parken till befintligt skick.</p>	<p>Utbyggnaden av parken planeras ske etappvis i takt med att FUT överlämnar ytor till staden. Detta för att kunna korta ner byggtiden av parken. Det finns risk att det uppstår brister i samordning mellan FUT:s entreprenör som kommer att färdigställa stationsbyggnaden och trafikkontorets entreprenör som samtidigt ska bygga parken.</p> <p>Om projektet inte startar i tid på grund av FUT:s arbeten ökar investeringsutgiften eftersom fasta utgifter för organisation och indexökning bedöms bli högre.</p>

Klarastrandsleden, renovering

2020-202X

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Klarastrandsleden har ett konstaterat renoveringsbehov. Konstruktionen mellan brodelarna har skador och bristfällig funktion, delar av anläggningen har skador som måste repareras och förses med nya tätskikt för att säkerställa en förlängd teknisk livslängd.</p> <p>Syfte Säkerställa en förlängd teknisk livslängd på konstruktioner samt rening av dagvatten.</p> <p>Åtgärd Renovering av brokonstruktioner, tätskikt och övergångskonstruktioner mellan brodelar. Reningsanläggning för dagvatten.</p> <p>Förutsättningar Hantering av trafik under genomförandet behöver säkerställas. Samordning behöver utföras med andra trafikpåverkande större projekt inom staden.</p>	<p>Utredningsskedet pågår och åtgärdsförslag för konstruktionsåtgärder och dagvattenrening är under framtagande.</p> <p>I utredningsskedet har konstaterats att det erfordras större temporära åtgärder för hantering av trafik under byggtiden för att åtgärder ska gå att genomföra. Att stänga av hela eller delar av Klarastrandsleden bedöms ej möjligt utan allvarliga konsekvenser på trafiksystemet.</p> <hr/> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Kontoret planerar att lyfta ett inriktningsbeslut för projektet till trafiknämnden under hösten 2023.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Utredningsbeslut fattat i TrN 2018-06-14 med en budget om 3 mnkr.</p>	<p>I det fall åtgärder skjuts fram i tid finns risk för behov av akuta reparationsåtgärder samt att teknisk livslängd för befintliga konstruktioner förkortas.</p> <p>Risk för att det inte är möjligt att samordna åtgärder med andra trafikpåverkande större projekt.</p> <p>Risk för tidsförskjutning pga intern och extern resursbrist.</p>

Liljeholmsbroarna, större åtgärder

År 2015-2030

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Flera skador har identifierats på Liljeholmsbroarna. Den västra Liljeholmsbron med tillhörande broklaff har redan uppnått sin tekniska livslängd. Den östra bron med tillhörande broklaff börjar närma sig slutet på sin tekniska livslängd. Renoveringsbehovet innebär ökade kostnader för återkommande reparationer av sprickor som uppstår på grund av belastning från trafiken, utmattning, skruvförband som går sönder samt rost. För att inte säkerheten ska minska har inspektionerna utökats och förtätats.</p> <p>Syfte Broarna renoveras för att säkerhetsställa deras funktion. Övergripande projektmål är att förlänga livslängden på befintliga broar fram till att dessa kan ersättas med nya broar.</p> <p>Åtgärd Projektet omfattar broåtgärder (åtgärder så att bärighetsklass BK4 uppnår och att teknisk livslängd antingen 20år eller 60års) samt cykelåtgärder (enligt beslutad cykelplan).</p> <p>Förutsättningar Projektet behöver samrådas med de planerade arbetena på Södertäljevägen, bl.a. vad gäller Södertäljevägens placering och bredd efter urbanisering samt Liljeholmsbroarnas avstånd till befintliga och nya byggnader.</p> <p>Senast om ca 60 år bedöms befintliga broar behöva bytas ut mot nya broar, antingen i befintligt läge eller i ett nytt läge. Förutsättningarna för en sådan investering är dock inte klarlagda än. Befintliga broar är i så pass dåligt skick att de behöver repareras innan nya broar kan byggas.</p> <p>Framkomligheten under byggtiden kommer att utredas i systemhandlingsskedet. Arbetshypotesen inför kommande broåtgärder är bland annat att båda broklaffarna kommer att behöva bytas i sin helhet. Konsekvensen för sjötrafiken behöver klargöras i det fortsatta arbetet.</p>	<p>Under perioden 2019 – 2021 har en utredning i form av en förstudie genomförts. Förstudien färdigställdes 2021-06.</p> <p>Under perioden kv2 2023 – kv1 2025 kommer en systemhandling tas fram.</p> <p>I inriktningsbeslutet har två åtgärdsalternativ valts ut att utredas vidare i en systemhandling – reparation, bärighetsklass BK4, teknisk livslängd 20 år eller 60 år. I samband med kommande genomförandebeslut kommer kontoret att förorda något av alternativen för beslut i TN. Projektets omfattning, tidplan och investeringsutgift kommer bero på vilket åtgärdsalternativ som beslutas.</p> <p>En tillståndsbedömning av befintliga broarna har utförts i förstudien innan åtgärdsplaneringen påbörjades.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Genomförandebeslut i TN prel. kv1 2025 och i KF prel. kv2 2025.</p> <p>Preliminär byggstart är tidigast våren 2027 och byggtiden är preliminärt 3 år.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Ett reviderat utredningsbeslut fattades i trafiknämnden 2018-05-23 där kontoret fick i uppdrag att utreda broarna vidare i en alternativstudie/förstudie.</p> <p>Förstudien färdigställdes i juni 2021.</p> <p>Inriktningsbeslut i TN togs i november 2021 och i KF i maj 2022. I beslutet uppskattades utgiften för åtgärderna till 650-1050 mnkr beroende på val av åtgärdsalternativ.</p>	<p>Framkomligheten under byggtiden kommer vara begränsad under tiden som reparationsarbetena pågår (cirka 1,5 år per bro). Under reparationsarbetet kommer en bro i taget att stängas av för reparation och samtliga trafikslag ledas över till den bro som är öppen för trafik.</p> <p>Omfattningen av skador vid skadebedömningen är delvis osäker. Risk finns att omfattningen av skador och därmed åtgärder är större än vad som redovisas i förstudiens åtgärdsplanering. Ökad omfattning medföra kostnadsökningar och trolig förskjutning av projektet sluttid.</p>

Klaratunneln, renovering konstruktion och installationer

2016-2030

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Klaratunneln är en viktig anläggning för att knyta ihop transporter från stadens norra och södra delar och som bidrar till att biltrafik tas bort från gatunätet i city.</p> <p>Trafikkontorets erfarenheter visar att betongkonstruktioner som står i en utsatt trafikmiljö som Klaratunneln, och är äldre än 40 år, kan ha stora brister även om enstaka stickprov kan visa på förhållandevis positivt resultat.</p> <p>Enligt kontorets beräkningar bedöms projektets investeringsutgift vara i intervallet 1 100 mnkr till 1 400 mnkr under förutsättning att tunneln kan stängs av helt under ca 16 mån. Då detaljnivån på framtagna handlingar ännu är relativt låg så är beloppet osäkert.</p> <p>Syfte Projektets syfte är att säkerställa framtida trafikering av Klaratunneln, som efter renovering ska uppfylla Transportstyrelsens säkerhetskrav för moderna vägtunnlar. Renoveringen ska säkerställa tunnelns konstruktiva livslängd i 50 år och installationer i 15 år.</p> <p>Åtgärd Behovet av reparationer omfattar all tätskiktetsbetong och installationer från tunnelmyrning till tunnelmyrning. Vägbanor behöver renoveras samt skyddsväggar och innertak behöver bytas ut. Projektet omfattar även VA-system, sprinklersysteminstallationer.</p> <p>Förutsättningar Kontoret bedömer att tunnelrenoveringen behöver vara avslutad till slutet av 2020-talet för att inte öka risken för akut avstängning på grund av försämrat skick, både för installationer och konstruktioner.</p>	<p>Under 2019 har programhandling som ligger till grund för ett inriktningsbeslut färdigställt.</p> <p>Under våren 2020 togs förfrågningsunderlag för upphandling av systemhandlingsprojektering fram.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Det är oklart när kommunfullmäktige kommer att fastställa det av nämnden fattade inriktningsbeslutet.</p> <p>Efter att kommunfullmäktige godkänt inriktningsbeslutet påbörjas konsultupphandling för framtagande av systemhandling. När denna tjänst är upphandlad kan framtagande av systemhandlingen påbörjas.</p> <p>Handlingen kommer att ligga till grund för genomförandebeslut under 2025 som tidigast. I det kommande arbetet ingår även att analysera trafiken under byggtiden djupare. Ett program för trafik under byggtiden kommer att tas fram till genomförandebeslutet.</p> <p>Tidigast under 2026-2027 planeras detaljprojektering att ske samt upphandling av entreprenör.</p> <p>Preliminär byggtid är 2028-2030. En förutsättning för tidplanen är att inriktningsbeslut fastställs av kommunfullmäktige innan årsskiftet 2023/2024.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Utredningsbeslut fattat i trafiknämnden 2016-02-04 med en utredningsutgift om 5 mnkr fram till inriktningsbeslut. Inriktningsbeslut fattat i trafiknämnden 2020-02-20. Trafikkontoret fick i beslutet uppdrag att fortsätta planering till en investeringsutgift om 30 mnkr, som underlag för ett kommande genomförandebeslut.</p> <p>Projektet avvaktar kommunfullmäktiges godkännande av inriktningsbeslutet.</p>	<p>För att renovera tunneln behöver den stängas av helt. Trafiken kommer att ledas om via det tillgängliga vägnätet. Detta innebär stor trafikpåverkan. Omledningsnätet ska störas av andra trafikpåverkande projekt i minsta möjligaste mån, vilket kräver samordning av projektens tidplaner. Det är ytterst viktigt att renoveringen kan genomföras under den bestämda tidplanen för att trafikstörningarna ska minimeras.</p> <p>Projektet behöver fatta genomförandavtal med fastighetsägare till ovanpåliggande fastigheter. Krav från fastighetsägare kan begränsa utbyggnadstakt.</p>

Cykel, Södra Götgatan

År 2017-2031

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Trafikförvaltningen (TF) har behov av att renovera tätskiktet på tunnelbanetunneln som löper längs Götgatan. I samband med detta ser staden över återställandet av gatan för att skapa så goda förutsättningar som möjligt vid återställning av uppschaktade ytor.</p> <p>Syfte Syftet med stadens projekt är att skapa så goda förutsättningar som möjligt för en god framkomlighet längs sträckan vid återställandet av gatan efter TF:s arbeten.</p> <p>Åtgärd Efter att ny kalkyl tagits fram under 2022 föreslås att den totala omdaning av södra Götgatan från fasad till fasad att stoppas. Istället föreslås i ett kommande rev. inriktningsbeslut att staden utför smärre åtgärder i gatumiljön inom TF:s schaktområden för att förbättra framkomligheten efter återställandet av gatan. Tätskiktsrenoveringen sträcker sig från korsningen Götgatan-Ringvägen till och med Björns Trädgård.</p> <p>Förutsättningar Arbete pågår för att ta fram ett genomförandeavtal med TF. Avtalet kommer att presenteras som del i kommande underlaget till beslut.</p>	<p>Kalkyl som tagits fram under 2022 har visat att en omdaning av hela gaturummet skulle bli kraftigt fördyrad jämfört med tidigare beräkningar på grund av de stigande råvarupriserna. Mot bakgrund av detta föreslår kontoret att den planerade omdaning av gaturummet ställs in. Förslaget kommer att redovisas i ett kommande ärende till trafiknämnden i augusti.</p> <p>TF planerar fortfarande att genomföra sin del av projektet med återställande av gatan till samma standard.</p> <p>Kontoret ser nu över vilka smärre åtgärder som kan utföras inom utrymmet för återställandet av Trafikförvaltningens schakter för att förbättra framkomligheten inom de ytor som schaktas upp i TF:s projekt.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Reviderat inriktningsbeslut kommer att skrivas fram till nämnd i augusti med förslag om att projektet avbryts och att endast mindre åtgärder utförs inom de ytor som trafikförvaltningen schaktar upp. I ärendet kommer även det nya genomförandeavtalet som reglerar TF:s återställning av gatan att ingå.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Utredningsbeslut taget i TrN 2017-06-15. Utredningsutgift 7 mnkr.</p> <p>Landstingets trafiknämnd tog för sin del 2017-04-18 beslut om inriktning för projektet samt ett reviderat planeringsbeslut i december 2021 vilket fastställdes av regionstyrelsen i mars 2022.</p> <p>Inriktningsbeslut antogs av trafiknämnden 2020-02-20 och fastställdes av kommunfullmäktige 2020-05-04. Trafiknämndens totala utgift för projektet uppskattades till ca 330 mnkr.</p> <p>Ett reviderat inriktningsbeslut togs av trafiknämnden 2022-03-17 där trafikkontoret fick i uppdrag att fortsätta planering för projektet upp till 19 mnkr inför ett kommande genomförandebeslut.</p> <p>Landstingets trafiknämnd tog för sin del 2023-02-21 beslut om genomförande för tätskiktsbytet. Beslutet är ännu inte fastställt av regionstyrelsen.</p>	<p>Den kalkyl som tagits fram under 2022 visar på en väsentligt ökad kostnad för projektet på grund av den senaste tidens indexökningar och även kommande indexjusteringar till följd av att projektet blivit förskjutet i tid.</p>

Tegelbacken, omgestaltning

År 2021-2026

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Enligt Vision för City 2030 ska City ha ett stort utbud av kultur, handel, evenemang och upplevelser. Människor från hela världen ska kunna mötas i ett City som både är stockholmarnas vardagsrum och säte för regering och riksdag, huvudkontor och nationalscener. För att City ska vara en inbjudande första anhalt för besökare till staden behöver de offentliga miljöerna vara välskötta, attraktiva, aktiverade och trygga. Tegelbacken är en av stadens viktiga knutpunkter och sammanlänkar Kungsholmen, Norrmalm och Gamla stan. Gångströmmarna tillsammans med det centrala läget i City och söderläge vid vattnet gör att platsen har ideala grundförutsättningar för att vara en attraktiv plats för vistelse och evenemang.</p> <p>Tegelbackens nuvarande utformning är ett resultat av stadsplaneringen på 1960- och 1970-talet då staden gjorde plats för den ökande biltrafiken, och det är tydligt att platsen inte skapades för att gå eller vistas där. Sedan 1970-talet har biltrafiken till och från City minskat med nästan 40 %, vilket har skapat en möjlighet att omvandla trafikytor vid Tegelbacken till ytor för vistelse och grönska och samtidigt förbättra framkomligheten för gående och cyklister.</p> <p>Syfte Stärka Citys attraktivitet genom att tillföra grönska och plats för vistelse och evenemang vid en av stadens mest centrala platser. Göra det enklare, tryggare och mer trafiksäkert att gå och cykla vid Tegelbacken.</p> <p>Åtgärd Lägga om trafiken vid Tegelbacken och skapa en ny park vid Vasagatans förlängning mot vattnet och ett nytt torg på Rödbodtorget och i Fredsgatans förlängning längs vattnet.</p> <p>Förutsättningar Genomförandet behöver samordnas med renoveringen av Vasabron, Skanskas ombyggnad av intilliggande kvarteret Snäckan 8 samt Trafikverkets ombyggnad av tågbron.</p>	<p>Arbete med systemhandling som underlag för genomförandebeslut pågår hösten 2022 till våren 2023.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Under hösten 2022 och våren 2023 pågår arbete med systemhandling. Genomförandebeslut kommer enligt plan att fattas i trafiknämnden i september 2023. Beslutet behöver därefter fastställas i kommunfullmäktige.</p> <p>Under hösten 2023 utförs detaljprojektering, och upphandling av entreprenadarbeten genomförs under våren 2024.</p> <p>Entreprenadarbeten planeras mellan sommaren 2024 och sommaren 2026.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Inriktningsbeslut togs i TN i augusti 2022. I beslutet uppskattades att utgiften för projektet ligga inom intervallet 130-170 mnkr.</p>	<p>Det finns en risk att befintlig beläggning innehåller tjärasfalt, vilket kan påverka utgiften. Det kan krävas ledningsomläggningar, vilket kan påverka utgifter och tidplan. Ledningsägare kan ha egna planer och vilja utföra arbeten samordnat med stadens, vilket kan påverka tidplanen.</p>

Västerbron, större åtgärder

År 2019-20XX

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Västerbron färdigställdes 1935 och består av två stålbroar som sammanbinder Marieberg med Långholmen och Långholmen med Södermalm.</p> <p>Från det att bron byggdes till och med år 2021 har det utförts både mindre och större åtgärder för reparation och underhåll. Genomförd utredning 2008 har identifierat risk för behov av utbyte av farbaneplasser och analyser genomförda 2016 har påvisat att stålet har bristande brottsegsegenskaper och är av äldre kvalitet vilket kan medföra uppkomst av utmattningsprickor.</p> <p>Syfte Syftet med projektet är att utreda Västerbrons tillstånd och föreslå åtgärder som är tekniskt möjliga och samhällsekonomiskt försvarbara så att bronns framtida funktion och värde säkras.</p> <p>Åtgärd Åtgärd i form av renovering eller utbyte av bro.</p> <p>Förutsättningar När behov av åtgärder är identifierade behöver samordning utföras med andra trafikpåverkande större projekt, bl.a. renoveringen av Liljeholmsbroarna och Trafikverkets kommande renovering av Essingeleden.</p>	<p>Projektarbetet för utredningsskede startades 2019 och är uppdelat i en del för tillståndsbedömning och en del för program/förstudie/alternativstudie.</p> <p>Tillståndsbedömningen färdigställdes hösten 2021. Resultatet från tillståndsbedömningen visar på att det med renoveringsåtgärder och framtida underhållsinsatser bedöms vara möjligt att förlänga bronns livslängd med >100 år.</p> <p>Arbete med program/förstudie/alternativstudie för brorenovering pågår.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Framtagande av program/förstudie/alternativstudie för renoveringsåtgärder inklusive trafikutredning för hantering av trafik under byggtiden pågår.</p> <p>Projektmål är att under 2023 skriva fram ett inriktningsbeslut till trafiknämnden inklusive ett förslag till etappindelning och tidplan för genomförandet.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Reviderat utredningsbeslut togs i trafiknämnden 2020-06-11 med en budget för utredningen om 25 mnkr.</p>	<p>Resultat från pågående brottsegsegutredning för ingående stålmaterial påvisar behov av större förstärkningsåtgärder än vad som förutsatts i programförslag.</p> <p>Risk för tidsförskjutning pga intern och extern resursbrist.</p>

Vasabron, större åtgärder

År 2018- 202X

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Vasabron färdigställdes 1875 och består av sju stycken bågbroar med spännvidder mellan 22,8 m till 32,5 m som sammanbinder Gamla Stan med Norrmalm.</p> <p>Från det att bron byggdes har det utförts både mindre och större åtgärder för reparation och underhåll. Åtgärderna har dock inte kunnat bromsa skadeutvecklingen på bron. Genomförda analyser har påvisat att stålet har bristande brottseghetsegenskaper, är av äldre kvalitet samt angripet av korrosion vilket kan medföra uppkomst av utmattningssprickor.</p> <p>Syfte Syftet med projektet är att utreda Vasabrons tillstånd och föreslå åtgärder som är tekniskt möjliga och samhällsekonomiskt försvarbara så att bronns framtida funktion och värde säkras.</p> <p>Åtgärd Åtgärd i form av renovering eller utbyte av bro.</p> <p>Förutsättningar När behov av åtgärder är identifierade behöver samordning utföras med andra trafikpåverkande större projekt, bl.a. renoveringen av Klaratunneln samt närliggande projekt Tegelbacken.</p>	<p>Projektarbetet för utredningsskedet startades 2020 och är uppdelat i en del för tillståndsbedömning och en del för program/förstudie/alternativstudie.</p> <p>Tillståndsbedömningen färdigställdes hösten 2021. Resultatet från tillståndsbedömningen är att bron har så allvarliga brister att den behöver ersättas med en ny bro.</p> <p>Arbete med program/förstudie för en ny bro med utformning lika befintlig (nybyggt bevarande) pågår.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Framtagande av program/förstudie för en ny bro inklusive trafikutredning för hantering av trafik under byggtiden pågår.</p> <p>Projektmål att under 2023 skriva fram ett inriktningsbeslut till trafiknämnden.</p> <p>Därefter kommer förslag om tidplan för genomförande att tas fram.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Reviderat utredningsbeslut togs i trafiknämnden 2020-04-23 med en budget för utredningen om 20 mnkr.</p>	<p>I det fall åtgärder skjuts fram i tid finns risk för behov av akuta reparationsåtgärder samt trafikavstängning.</p> <p>Risk för tidsförskjutning pga intern och extern resursbrist.</p>

Sergels torg, ny beläggning

År 2019-202X

Projektbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Kontoret fick år 2019 i budgetuppdrag att utreda ny beläggning på Sergels Torg. År 2019 har "fönsterundersökning" av tätskikt och lagerföljd genomförts med provborrningar på plattan. Under 2020 har programhandling tagits fram. Inriktningsbeslut togs i nämnd juni 2021.</p> <p>Kontoret planerar att byta ut plattor, underliggande markvärme samt tätskikt. Detta då det föreligger stor risk att skada markvärmerna vid byte av plattor, att markvärmerna är föråldrad, samt att tätskiktet behöver bytas ut inom en överskådlig framtid.</p> <p>Syfte Öka attraktiviteten och den upplevda tryggheten på Sergels torg.</p> <p>Åtgärd Byta ut beläggning, markvärme och tätskikt på Sergels torgs nedre nivå, ytan med det svartvita triangelmönstret (Plattan & Sergelarkaden). Även rampen längs med Brunkebergsterassen ingår i projektet.</p> <p>Förutsättningar Stora gångflöden förutsätter att gående kan passera arbetsområdet under genomförandet och verksamheter kan hållas öppna.</p> <p>Projektet bedöms generera låga trafikstörningar, andra projekt i city bedöms därför inte påverkas i någon större utsträckning till följd av detta projekt.</p>	<p>Systemhandlingsprojektering pågår och slutleverans är juni 2023. Systemhandlingen paketeras så att projektet kan startas upp för genomförandebeslut och detaljprojektering längre fram i tiden.</p> <p>Projektet kommer inte att tas upp för genomförandebeslut i nämnd under hösten 2023.</p> <p>Kommande beslut & aktiviteter</p> <p>Systemhandlingsprojektering pågår och beräknas vara klar juni 2023.</p> <p>Efter färdigställd systemhandling pausas projektet i väntan på beslut om nästa steg.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Inriktningsbeslut fattat i TrN 2021-06-17. I beslutet var den totala utgiften uppskattad till 90-140 mnkr.</p>	<p>Risker: Den ekonomiska bedömningen är gjord i ett tidigt skede innan flertalet viktiga parametrar var utredda och fastställda. Efter bedömningen har även marknadspriserna stigit mer än beräknat.</p>

Reinvesteringsprogram

Reinvesteringsprogram för belysning

År 2022 - 2026

Programbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Äldre belysningsstolpar behöver bytas av flera skäl såsom elsäkerhetsrisker och risk för att stolpar ska falla. Det finns idag stora problem med släckta lampor på grund av ökande antal kabelfel och att äldre kabeltyper enligt el-reglementeringen inte får repareras. Vandaliserade och sönderrostade belysningscentraler kan medföra elsäkerhetsrisker och/eller innebära att hela sträckor blir strömlösa.</p> <p>Ett fortlöpande byte av anläggningsdelar är nödvändigt för att upprätthålla en väl fungerande anläggning och elsäkerhet.</p> <p>Syfte I det nya reinvesteringsprogrammet ingår utbyte av belysningsstolpar, belysningskablar, armaturer och belysningscentraler i syfte att bibehålla standarden på stadens anläggningar och efterleva en hög elsäkerhet.</p> <p>Åtgärd I genomförande av projekten ingår även projektering för anläggningsbyte, markarbeten och elarbeten. Vi deltar även i samförläggningsprojekt med Ellevio där de byter ut sina ledningar.</p> <p>Förutsättningar Anläggningsutbytet samplaneras i möjligaste mån med andra ledningsägare och andra förvaltningar.</p>	<p>Under 2023 är följande planerat att utföras: Anläggningsbyte kabel, stolpar och armaturer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ca 8 km kabel - Ca 400 st stolpar - Ca 400st armaturer <p>Byte av rostiga stolpar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ca 650 st stolpar <p>Byte av centraler:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ca 10st centraler <p>Utöver ovanstående kommer andra mindre anläggningsdelar som t ex kopplingslådor att bytas.</p> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Under perioden 2024 – 2026 är planen följande per år:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Byta ca 7-8 km kabel i egna projekt och samförläggningsprojekt med Ellevio - Byta ca 400 - 600st stolpar och armaturer i egna projekt och samförläggningsprojekt. - Byta ca 500 – 600st rostiga stolpar. - Byta ca 10st uttjänta och trasiga centraler.
<p>Beslutsläge</p> <p>Genomförandebeslut för nytt reinvesteringsprogram 2022 – 2026 är taget av KF</p> <p>Genomförandebeslut för Reinvesteringsprogram 2022-2026, offentlig belysning anläggningsbyten fattades av trafiknämnden 2021-06-07. Beslutet har en total utgift om 300 mnkr. Kommunfullmäktige fastställde beslutet 2021-11-08.</p>	<p>Risker & avvikelser</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tidsförskjutningar för avslut av samförläggningsprojekt. Konsekvens: svårt att planera budget. - Brist på resurser internt och hos entreprenörer. Konsekvens: takten på byte av anläggning blir lidande. <p>Omvärldsläget orsakar långa leveranstider och höjda priser p g a stigande priser på komponenter och metaller samt även transporter. Priser har ökat upp till 50% utifrån uppgifter från leverantörer och grossister. Detta innebär man troligen behöver minska och planera om kommande projekt.</p>

Reinvesteringsprogram för gatuytor med tillhörande anordningar

År 2019-2022, 2023-2027

Programbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Programmet för reinvestering av gatuytor mm som gällde för 2019-2023 har avslutas i förtid pga nivån för beslutet nåddes redan år 2022 till följd av omprioriteringar av budgetmedel inom kontoret. Principerna för programmet har omarbetats inför inriktningsbeslut för perioden 2023-2027 inkl genomförandebeslut för 2023. Programmet omfattar kategorierna körbana, gångbanor, cykelbanor, övriga anordningar i gaturummet. Genomförandebeslut kommer sedan fattas för resterande programperioden.</p> <p>Prioritering av projekten inom reinvesteringsprogrammet görs vid framtagandet av det årliga arbetsprogrammet. Projektförslagen i de årliga arbetsprogrammen prioriteras sinsemellan utifrån hur prioriterad gatan är sett till bla trafikflöden.</p> <p>Syfte Syftet med programmet är att förbättra trafiksäkerheten och kvaliteten för samtliga trafikantgrupper enligt stadens framkomlighetsstrategi. Detta genom att rusta upp eller byta ut stadens befintliga anläggningar för att bibehålla god funktion, öka den tekniska livslängden och motverka ökade kostnader för akut underhåll.</p> <p>Åtgärd I genomförandefasen utförs diverse utbyten av portaler, räcken, sopkorgar och anläggningsprojekt som beläggnings- och markarbeten enligt planerade åtgärder. Fördelningen mellan de olika anläggningarna och anordningarna framgår i det årliga arbetsprogrammet.</p> <p>Förutsättningar Samtliga projekt i programmet prioriteras utifrån de förutsättningar som gäller vid tidpunkten för framtagande av arbetsprogrammet. Under ett år kan dock förändringar behöva ske till följd av samordning med andra aktörer eller kapacitet hos entreprenörer etc. Projekt behöver därför ibland omprioriteras och skjutas på i tidplanen.</p>	<p>Planeringen för 2023 är igång tillsammans med entreprenör i väntan på att genomförandebeslutet fastställs i kommunfullmäktige.</p> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Under slutet av 2023 kommer genomförandebeslut för perioden 2024-2027 att lyftas.</p> <p>Under vår och höst kommer även ett utvecklingsprojekt äga rum där insamling av gatudata och analys av data ska generera bättre underhållsplaner. I ett första skede kommer några få stadsdelar väljas ut för enklare hantering.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Inriktningsbeslut för program 2023-2027 samt genomförandebeslut för 2023 har fattats av trafiknämnden i december 2022.</p> <p>Beslutet har ännu inte fastställts i kommunfullmäktige.</p>	<p>Indexreglering kan innebära en utmaning med stigande priser. Ökningen av asfalsarbeten uppgick till 54% jämfört med avtalspriser vid senaste regleringen och för markarbeten var ökningen 17%.</p> <p>Asfaltsindex regleras varje månad med viss eftersläpning och kan därför komma och ökas ytterligare.</p>

Reinvesteringsprogram för gatuträd

År 2020-2023

Programbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Trafikkontoret förvaltar stadens cirka 50 000 gatuträd. I ansvaret ingår bland annat anläggning av växtbäddar, återplantering och nyplantering av träd, etableringsskötsel, samt beskärning av träd.</p> <p>Syfte Med hjälp av reinvesteringar och investeringar för gatuträd fokuserar kontoret på att förbättra miljön för gatuträd och möjliggöra att träden kommer att leva längre och leverera ekosystemtjänster för staden. Växtbäddarna ger även träden tillgång till vatten och syre.</p> <p>Åtgärd Genom att bygga växtbäddar och i vissa fall även ersätta döda eller mycket dåliga träd skapas bättre förutsättningar för att träden ska överleva den hårda miljö som staden utgör. I växtbäddarna leds dagvatten ner och utnyttjas för bevattning av träd.</p> <p>Förutsättningar Samordning med andra projekt sker så långt detta är möjligt.</p>	<p>Arbetena genomförs till största delen med hjälp av kontorets ramavtalade entreprenörer. Årets arbeten befinner sig i en planeringsfas och förbesiktningar pågår.</p> <p>Planerade arbeten för året är bland annat växtbäddsrenoveringar på Ringvägen, Karlbergsvägen, Valhallavägen, Sveavägen, Pukslagargatan. Återplantering och etableringsskötsel. Under året planeras även ett samarbetsprojekt med Sveriges Lantbruksuniversitet på Hägerstenvägen.</p> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Under hösten 2023 tas ett nytt beslut om inriktning fram för den kommande fyra-årsperioden samt ett slutredovisningsärende för åren 2020-2023.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Inriktningsbeslut för åren 2020-2023 samt genomförandebeslut för år 2020 togs i trafiknämnden 2020-03-26. Genomförandebeslut för 2021 om 25 mnkr togs i trafiknämnden 2020-11-12. Genomförandebeslutet för 2022 om 30 mnkr togs i trafiknämnden 2022-04-21. Genomförandebeslutet för 2023 om 30 mnkr avses tas upp i trafiknämnden 2023-02-16.</p> <p>I inriktningsbeslutet uppskattades den totala investeringsutgiften för fyra-årsperioden till ca 100 mnkr. Den preliminära årliga volymen föreslogs uppgå till 25 mnkr. I genomförandebesluten för 2022 respektive 2023 beräknas utgiften uppgå till 30 mnkr.</p>	<p>Arbetena kan tillfälligt påverka framkomligheten på platsen.</p> <p>Risk för fördyrning på grund av förändrad kapacitet hos leverantören eller förändrad prisbild.</p> <p>Konsekvenserna av omvärldssituationen kan komma att försena arbeten, leveranser av material, etc.</p> <p>Fördyringar har uppstått p g a av ökade bränslepriser, fraktkostnader och kostnader för trädinköp</p>

Reinvesteringsprogram för mindre konstruktionsåtgärder avseende broar, tunnlar och övriga byggnadsverk

År 2022-2026

Programbeskrivning	Status
<p>Bakgrund De två reinvesteringsprogrammen för ”Mindre konstruktionsåtgärder avseende broar, tunnlar och övriga byggnadsverk” och ”Tekniska installationer i broar, tunnlar och mindre anläggningar” har från och med 2022 ersatt reinvesteringsprogrammet för ”Mindre konstbyggnadsåtgärder” från 2014-2021. För de två reinvesteringsprogrammen har kontoret gjort bedömningen att reinvesteringsåtgärder för i genomsnitt cirka 80 mnkr per år fodras för att stadens underhållsskuld inte ska växa.</p> <p>Syfte Huvudmålet med reinvesteringsprogrammet är att det ska bidra till att ta hand om det allt mer åldrande beståndet av byggnadsverk för att säkerställa dess funktion och säkerhet på ett samhällsekonomiskt fördelaktigt sätt.</p> <p>Programmet syftar också till att bidra till att uppfylla stadens miljömål genom att befintliga konstruktionen återanvänds istället för att de rivs och ersätts med nya. Programmet bidrar också till att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förbättra framkomlighet och trafiksäkerhet • Undvika funktionsbrister med efterföljande framkomlighetsproblem • Reducera ökat behov av akuta drift- och underhållskostnader <p>Åtgärd Programmet omfattar mindre reinvesteringsåtgärder inom konstruktion (dvs. broar, tunnlar, kajer, bryggor, gatudäck, gångbanedäck, stödmurar, sponter, påldäck, fribärande trappor, dammar, bullerskärmar) som i huvudsak är i storleksordningen 0,5-5 mnkr per objekt. Åtgärderna är av både typen förebyggande underhåll och avhjälpande underhåll där åtgärden har en livslängd som överstiger tre år och med ett väsentlighetsvärde på minst ett basbelopp.</p> <p>Förutsättningar Åtgärderna samplaneras som regel med kringliggande investeringsprojekt.</p>	<p>Uppstart, planering och genomförande av åtgärder som ska utföras 2023 pågår. Flera av åtgärderna som utretts och projekterats 2022 kommer utföras under kommande år.</p> <p>För utförande av åtgärderna används primärt kontorets upphandlade ramavtalsleverantörer, i enstaka projekt utförs separata upphandlingar.</p> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Ett antal projekt som påbörjats under 2022, bland annat arbeten på bro Kirunagatan över Hässelbybanan, förstärkningsåtgärder av Bellmansgatans gångbro över Bastugatan, reparation av lagerpall på Nynäsvägen över Farstabanan, kommer att avslutas under 2023.</p> <p>Slutredovisning för genomförandet 2022 planeras till våren 2023</p> <p>Genomförandebeslut för åtgärder som planeras utföras under 2024 kommer lyftas till trafiknämnden i nov/dec 2023.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Trafiknämnden beslutade 2021-09-30 om inriktning för reinvesteringsprogram för mindre konstruktionsåtgärder avseende broar, tunnlar och övriga byggnadsverk för åren 2022-2026 om 250 mnkr.</p> <p>Genomförandebeslut för åtgärder upp till 50 mnkr inom 2023-års program togs i december-nämnden 2022.</p>	<p>Det finns flera risker och osäkerheter när det gäller utförande av reinvesteringsprogrammet.</p> <p>Riskerna gäller framförallt otillräckligt budgetutrymme, ökade marknadspriser, begränsad framkomlighet efter akuta avstängningar samt intern och extern resursbrist.</p>

Reinvesteringsprogram för tekniska installationer i broar, tunnlar och mindre anläggningar

År 2022-2026

Programbeskrivning	Status
<p>Bakgrund De två nya reinvesteringsprogrammen för ”Mindre konstruktionsåtgärder avseende broar, tunnlar och övriga byggnadsverk” och ”Tekniska installationer i broar, tunnlar och mindre anläggningar” har från och med 2022 ersatt reinvesteringsprogrammet för ”Mindre konstbyggnadsåtgärder”.</p> <p>För de två reinvesteringsprogrammen har kontoret gjort bedömningen att reinvesteringsåtgärder för i genomsnitt cirka 80 mnkr per år fodras för att stadens underhållsskuld inte ska växa.</p> <p>Syfte Målet med reinvesteringsprogrammet är att ta hand om det allt mer åldrande beståndet av installationer för att säkerställa dess funktion och säkerhet på ett samhällsekonomiskt balanserat sätt.</p> <p>Åtgärd Programmet omfattar mindre reinvesteringsåtgärder inom mindre installationer som i huvudsak är i storleksordningen 0,5-10 mnkr per objekt. Åtgärderna är av både typen förebyggande underhåll och avhjälpande underhåll där åtgärden har en livslängd som överstiger tre år och med ett väsentlighetsvärde på minst ett basbelopp.</p> <p>Förutsättningar Åtgärderna samplaneras som regel med kringliggande investeringsprojekt.</p>	<p>Flera av åtgärderna som påbörjades under 2022 kommer slutföras under 2023. Utredning och projektering projekt som kommer utföras under 2023 är uppstartade.</p> <p>För utförande av åtgärderna används kontorets upphandlade ramavtalsleverantörer</p> <hr/> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Planering och prioritering av åtgärder som skall utföras och inrymmas i programmet under 2023 pågår för närvarande.</p>
<p>Beslutsläge</p> <p>Trafiknämnden beslutade 2021-09-30 om inriktning för reinvesteringsprogram för mindre konstruktionsåtgärder avseende broar, tunnlar och övriga byggnadsverk 2022-2026.</p> <p>Genomförandebeslut för åtgärder upp till 35 mnkr inom 2023-års program togs i december-nämnden 2022.</p>	<p>Risker & avvikelser</p> <p>Det finns flera risker och osäkerheter när det gäller utförande av reinvesteringsprogrammet.</p> <p>Riskerna gäller framförallt otillräckligt budgetutrymme, ökade marknadspriser, begränsad framkomlighet efter akuta avstängningar samt intern och extern resursbrist.</p>

Reinvesteringsprogram för trafiksignaler och andra elektriska anordningar

År 2017-2026

Programbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Trafiknämnden förvaltar drygt 500 trafiksignalanläggningar, vilka måste vara i gott skick för att fungera optimalt. Ett kontinuerligt materialutbyte är därför av stor vikt. En trafiksignalanläggning har en livslängd på 7-40 år och för den utrustning som är dyrast, styrapparaten, handlar det om ca 20 år. Ny teknik gör att befintlig utrustning blir omodern, men framförallt sker en successiv utslitning på grund av ålder.</p> <p>Syfte Att ha en fungerande signalreglering är av största vikt för att skapa framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet. Med samordnade trafiksignaler minskar köbildning och avgasmängder, vilket förbättrar miljön.</p> <p>Åtgärd Utbyte av utrustningen i trafiksignalerna samt andra elektriska trafikanordningar såsom exempelvis kameror. En trafiksignalanläggning består av flera delar, bl. a. styrutrustning, LED-lyktor, signalstolpar, detektorer, kablar och driftövervaknings-utrustning.</p> <p>Förutsättningar Materialutbytet samplaneras med stadens investeringsprojekt som påverkar trafiksignalerna.</p>	<p>Reinvesteringar av styrapparater och signalkabel löper som planerat.</p> <p>År 2021 upprättades nytt DIS (Dynamiskt Inköps System) för inköp av styrutrustning. Två leverantörer blev kvalificerade varav den ena senare blev uppköpt av den andra. För närvarande finns således ingen konkurrens på marknaden för styrutrustning.</p> <p>Nytt DIS för entreprenadarbeten är upprättat, där några nya entreprenörer har tillkommit, vilket förbättrat tillgången av entreprenörer och konkurrensen inom området.</p> <p>Leverantör av nytt styr och övervakningssystem är upphandlad. Införandet har försenats kraftigt pga av säkerhetsbrister i den tilltänkta IT-miljön. Arbeta med att ta fram en ny IT miljö pågår.</p> <p>Utbyte av LED i signallykterna påbörjades under 2020, och gick till en början snabbare än planerat. Leverantören har under 2022 haft resursbrist, vilket medfört att endast en liten del av 2022-års planerade arbeten kunde genomföras.</p> <p>Projektet har övergått till 2023 med planerade arbeten för ca 3 miljoner, och därefter är lyktbytet klart.</p> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Planering och prioritering av åtgärder som skall utföras och inrymmas i programmet under 2023.</p>
Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Genomförandebeslut för reinvestering av trafiksignaler m.m. under perioden 2017-2021 till en investeringsutgift om 180 mnkr beslutades i trafiknämnden 2016-08-25. Beslutet fastställdes i kommunfullmäktige 2016-11-28.</p> <p>Genomförandebeslut till förnyat program för perioden 2022-2026 är taget i trafiknämnden och fastställdes i november 2021 av kommunfullmäktige.</p> <p>Åtgärdsprogrammet genomförs med årliga reinvesteringsvolymer i den takt budgeten medger.</p>	<p>Entreprenörer har påvisat brist på resurser i de projekt de åtagit sig att genomföra. Detta leder i sin tur leder till att reinvesteringar inte kan genomföras i den takt som budget medger.</p> <p>Intern resursbrist avseende el-projektering har medfört försenade upphandlingar, vilket i sin tur leder till att reinvesteringar inte kan genomföras i den takt som budget medger.</p>

Särskilda satsningar

Energibesparande armaturbyten

2021-2026

Programbeskrivning	Status
<p>Bakgrund För att minska belastningen på miljön arbetar kontoret med att byta ut belysningsarmaturer från konventionella ljuskällor till mer energieffektiva och miljövänliga armaturer.</p> <p>Utbytet sker till LED-armaturer eftersom tekniken gått fram så pass långt att de både ger en effektbesparing och längre livslängd. Idag uppskattas livslängden till 25 år. Eftersom LED-armaturerna kan fås med ljusreglering kan även ytterligare stora energibesparingar göras.</p> <p>Utbytena genomförs som tvååriga program för vilka material köpts in under första året. Materialet monteras sedan under det efterföljande året.</p> <p>Syfte Minska elanvändningen och miljöbelastningen.</p> <p>Åtgärd Fortsätta arbetet med att byta ut belysningsarmaturer med urladdningslampor till LED-armaturer.</p> <p>Förutsättningar Att kontoret blir beviljade extra medel för att köpa in armaturer.</p>	<p>Kontoret har fått beviljat medel för montage år 2023 av materiel som inköpts år 2022. Under 2023 monterats de armaturer som köptes in under 2022.</p> <p>Kontoret har ansökt om klimatmedel för inköp av materiel år 2023 och fått medel beviljade. Armaturinköp planeras Q1-Q2 2023, beställning innan sommar 2023 och leverans innan 2023 års slut. Montage av i 2023 inköpta armaturer sker 2024.</p> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Program för energibesparande armaturbyte 2022-2026 har godkänts av trafiknämnden och kommunfullmäktiga för genomförande.</p> <p>De under 2022 inköpta armaturer kommer att monteras under 2023.</p> <p>Kontoret har för avsikt att öka takten på utbytet för att snabbare minska nämndens energiförbrukning och driftkostnader. Med anledning av det utökas kontorets ansökan för materialinköp under 2023 från 42 mnkr till 100 mnkr. Ökade utgifter för montage av inköpt material under 2024 har även inrymts i nämndens långsiktiga ram.</p> <p>Ansökan beviljades under mars 2023 för 95 mnkr.</p>
<p>Beslutsläge</p> <p>Ett genomförandebeslut för perioden 2021-2022 antogs i trafiknämnden 2021-04-22. Vid nämndsammanträdet fattades även inriktningsbeslut gällande program för energibesparande armaturbyte under perioden 2021-2026.</p> <p>Genomförandebeslutet om 204 mnkr för perioden 2022-2026 fattades av nämnden den 26 augusti 2021. Beslutet fastställdes av kommunfullmäktige den 29 november 2021.</p>	<p>Risker & avvikelser</p> <p>Omvärldsläget har orsakat långa leveranstider och höjda priser p g a brist på halvledare. Priser har ökad utifrån uppgifter från leverantörer.</p> <p>Även överprövning av flera upphandlingar av entreprenörsavtal kan leda till förseningar i projekt. Risk för att både projekt och enskilda insatser med tillkommande belysning kan försenas eller utebli p.g.a. materielbrist men även p.g.a. hög beräknad utgift i relation till det önskade resultatet.</p> <p>Programmet för energibesparande armaturbyte 2022-2026 är beroende av extern finansiering utanför kontorets långsiktiga ram för att kunna genomföras i sin helhet.</p>

Hastighetsplanen, trafiksäkerhetsåtgärder

År 2013-2026

Programbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Rätt hastighet på stadens vägar och gator är en förutsättning för att minska antalet döda och skadade i trafiken. Staden genomför en omfattande hastighetsöversyn av befintliga hastighetsgränser. Ett led i hastighetsöversynen är att säkerställa efterlevnaden av föreslagna hastighetsgränser genom att anlägga fysiska trafiksäkerhetsåtgärder. Hela projektet planerar att löpa fram till 2026 då omskyllning och anläggande av fysiska hastighetsåtgärder ska vara klara.</p> <p>Syfte Projektet syftar till att utreda och genomföra fysiska åtgärder för ökad trafiktrafiksäkerhet i samband med införandet av nya hastighetsgränser.</p> <p>Effekt målet av åtgärderna och av hastighetsplanen är att få en bättre hastighetsefterlevnad på stadens huvud- och uppsamlingsgator och att minskat antal trafikolyckor primärt mellan oskyddade trafikanter och motorfordon.</p> <p>Åtgärd Trafiksäkerhetsåtgärder vid gcm-passager och korsningar på uppsamlings- och huvudgator. Fyra kriterier används som bedömningsgrund för vilka platser som föreslås för ombyggnad. Hastighetsändringen genomförs i samband med att gatan byggs om med åtgärder.</p> <p>Förutsättningar Projektet är indelat i fem delområden som i sin tur är indelat i 3-8 projekt. Totalt omfattar projektet med trafiksäkerhetsåtgärder inom hastighetsplanen ca 25 projekt där utredningar om åtgärder går hand i hand med framtagande och beslut om förändrade hastighetsgränser. Genomförandet av hastighetsplanen är beroende av framdriften av åtgärdspaketet.</p> <p>Majoriteten av projekten är indelat i två etapper, beroende på hur välfrekventerat gatorna är av busstrafik.</p>	<p>Under 2023 planeras följande beslut tas av trafiknämnden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genomförandebeslut för trafiksäkerhetsåtgärder del 3 (Östermalm etapp 2) och delområde 3 (Bromma, Vantör och Älvsjö) • Slutredovisning trafiksäkerhetsåtgärder del 1 etapp 2 (Spånga-Tensta, Kungsholmen) • Slutredovisning trafiksäkerhetsåtgärder del 2 etapp 1 (Hässelby-Vällingby, Norrmalm, Liljeholmen-Fruängen) • Slutredovisning trafiksäkerhetsåtgärder del 2 etapp 2 (Hässelby-Vällingby, Norrmalm, Liljeholmen-Fruängen) <p>Under 2023 planeras genomförande av åtgärder på Kungsholmen, i Liljeholmen-Fruängen etapp 2, Norrmalm etapp 2, Östermalm etapp 1, Skarpnäck etapp 1, Farsta etapp 1 och 2 och Rinkeby-Kista.</p> <p>Projektering kommer genomföras under 2023/2024 för del 5 (Södermalm och Enskede-Årsta).</p> <p>Omskyllning kommer fortsätta i delområde 4 (Bromma, Vantör och Älvsjö).</p> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Genomförande av trafiksäkerhetsåtgärder i del 3, 4 och 5.</p> <p>Genomförande av projektering för del 5 (Årsta-Enskede och Södermalm).</p> <p>Genomförande av omskyllning i del 4 (Bromma, Älvsjö och Vantör) under 2023 samt del 5 (Årsta-Enskede och Södermalm) preliminärt under 2024</p> <p><u>Kommande beslut</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Genomförandebeslut av del 4 (Bromma, Älvsjö och Vantör) och Östermalm etapp 2 under 2023 • Genomförandebeslut av del 5 (Årsta-Enskede och Södermalm) under 2024

Beslutsläge	Risker & avvikelser
<p>Kommunfullmäktige fattade inriktningsbeslut för trafiksäkerhetsåtgärder inom hela staden 2017-06-12. Total projektbudgetram är 750 mnkr.</p> <p>Totalt har kommunfullmäktige hittills fattat genomförandebeslut för åtgärder om totalt 422 mnkr.</p> <p>Genomförandebeslut finns för följande projekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teststräckor, 27 mnkr • Spånga-Tensta etapp 1, 55,5 mnkr • Hägersten, 23,5 mnkr • Hässelby-Vällingby etapp 1, 80 mnkr • Liljeholmen inkl. Fruängen etapp 1, 23,4 mnkr • Norrmalm etapp 1, 7,5 mnkr • Skärholmen, 26,1 mnkr • Dynamiska farthinder, 6 mnkr • Farsta etapp 1, 43,2 mnkr • Skarpnäck etapp 1, 30,3 mnkr • Östermalm etapp 1, 15 mnkr • Hässelby/Vällingby etapp 2, 31,7 mnkr • Norrmalm etapp 2, 3 mnkr • Liljeholmen inkl. Fruängen etapp 2, 5,9 mnkr • Spånga/Tensta etapp 2, 8,8 mnkr • Kungsholmen, 15 mnkr • Farsta etapp 2, 4,1 mnkr • Rinkeby-Kista, 17 mnkr 	<p>Projektet har ett inriktningsbeslut för trafiksäkerhetsåtgärder inom hastighetsplanen på 750 mnkr.</p> <p>Kontinuerlig avstämning krävs så att genomförandebesluten för varje delområde går i linje med den totala projektbudgetramen.</p>

Program för trygghetsbelysning

År 2024-2026

Programbeskrivning	Status
<p>Bakgrund Bättre offentlig belysning är ett sätt att öka tryggheten i det offentliga rummet. Därför arbetar Trafikkontoret med trygghetshöjande belysningsåtgärder där fokus ligger på att byta armaturer för att få högre ljuskvalitet och bättre driftsäkerhet samt att komplettera belysningsanläggningen med tillkommande belysning där det bedöms som genomförbart.</p> <p>Syfte Förbättra ljusupplevelsen vilket ska bidra till ökad trygghetskänsla.</p> <p>Åtgärd Under projektperioden görs insatser med att komplettera och förbättra belysning i anslutning till parker, platser, torg och kollektivtrafiken utifrån inkomna synpunkter, brister identifierade vid trygghetsvandringar samt egna analyser. Brister åtgärdas utifrån aktuella prioriterade behov och tillgänglig budget.</p> <p>Förutsättningar Planerade projekt bedöms i nuläget att kunna utföras under året.</p>	<p>I dagsläget planerade åtgärder för 2023 redovisas på nästa sida.</p> <p>Brister åtgärdas utifrån aktuella prioriterade behov och tillgänglig budget vilket innebär att de identifierade möjliga åtgärderna för 2023 kan komma att omprioriteras.</p> <p>Kommande åtgärder & beslut</p> <p>Under projektperioden 2024-2025 görs insatser med att komplettera och förbättra belysning i anslutning till parker, platser, torg och kollektivtrafiken utifrån inkomna synpunkter, brister identifierade vid trygghetsvandringar samt egna analyser.</p>
<p>Beslutsläge</p> <p>Genomförandebeslut togs i trafiknämnden 2020-10-15 för perioden 2021-2025. Total utgift 34 mnkr.</p>	<p>Risker & avvikelser</p> <p>Omvärldsläget orsakar långa leveranstider och höga priser p.g.a. brist på halvledare och stål. Det medför risk för att både projekt och enskilda insatser med tillkommande belysning kan försenas eller utebli p.g.a. materielbrist men även p.g.a. hög beräknad utgift i relation till det önskade resultatet.</p>

Planerade åtgärder 2023	Planerade åtgärder 2024-2026
<ul style="list-style-type: none"> • I Bredäng ska ny belysning monteras vid tunnelbanebro. • Vid Farsta Busstorg ska belysning kompletteras. • Vantörsvägen, GC-bana, får ny belysning. • Lekparken Kulan ska få belysning. • Vårberg C, ny belysning monteras i GC-tunnel. • Belysning projekteras för Vårbergstrapporna ovan Fjärdholmsgränd. • Kristinebergs slottspark, ny belysning ersätter befintlig strålkastarbelysning. • Nioörtsvägen, förstärkning av belysning i trappa. Medborgarförslag • Gröndalsvägen 11, förstärkning av belysning på bit av parkväg. Medborgarförslag • I Minneberg byts samtliga globarmaturer ut till nya belysningsarmaturer. • I Blackeberg C byts samtliga globarmaturer ut till nya belysningsarmaturer • Övergångsställe Blackeberg belyses • Övergångsställe Hässelby belyses • Eneby, belysning av tidigare obelyst gångväg • Sundby friområde, belysning av tidigare obelyst gångväg • Lillsjön, belysning av tidigare obelyst gångväg • Rundavägen belysning av tidigare obelyst gångväg • Byte av armaturer under Tranebergsbron. • Skaldevägen, komplettering med 4 stolpar vid gångväg • Maltesholmstorget bakom kyrkan, kompletteringar av belysning • GC-väg vid Pargasgatan får belysning. • GC-väg vid Vandagatan får bättre belysning • Järnvägsparken: förnyelse av elanläggning, nya stolpar och armaturer för att utforma en tryggare miljö i området. Slutförs 2023. • Blekholmsterrassens anslutning mot Klara Strandsleden, montering av nya armaturer i tak utförs vår 2023. • Östra Järnvägsgatan komplettering av belysning under viadukt, vår 2023. 	<p>Under projektperioden görs insatser med att komplettera och förbättra belysning i anslutning till parker, platser, torg och kollektivtrafiken utifrån inkomna synpunkter, brister identifierade vid trygghetsvandringar samt egna analyser.</p> <p>Brister åtgärdas utifrån aktuella prioriterade behov och tillgänglig budget.</p>